

MEDIAN TULKINTA JA ARVIOINTI

Hyvä osaaminen vuosiluokilla 7-9

Mediasisältöjen tulkinta

Vuosiluokilla 7-9 oppilas...

laajentaa mediasisältöjen tuntemustaan tutustumalla itselleen uusiin sisältöihin esimerkiksi blogiin, podcastiin tai elektroniseen urheiluun. Oppilas kuvaa kokemuksiaan sisältöjen parissa.

tietää, mikä sosiaalinen media on, osaa nimetä sen palveluita sekä kuvailla sen toimintaperiaatteita ja sisältöjen luonnetta.

tuntee ja osaa käyttää erilaisiin mediasisältöihin, kuten elokuvaan, journalistisiin ja sosiaalisen median sisältöihin, liittyvää peruskäsitteistöä.

tuntee erityyppisiä kertovia, kuvaavia, kantaa ottavia ja ohjaavia mediasisältöjä. Oppilas osaa kuvata joitain niille ominaisia rakenteita ja ilmaisen piirteitä, kuten uutisen rakennetta tai mielipiteen argumentoivaa tyyliä.

soveltaa tekstilajien tuntemusta mediasisältöjen tarkastelussa. Oppilas harjaantuu esimerkiksi erottamaan sosiaalisen median käyttäjien julkaisut uutisista ja tunnistaa ohjatusti eri tekstilajien piirteitä yhdisteleviä hybriditekstejä.

syventää ohjatusti kuvien ja audiovisuaalisten sisältöjen tulkinnan taitojaan tutkimalla esimerkiksi elokuvien kohtauksia, musiikin käyttöä tarinan kuljettamisessa tai teknistä toteutusta.

vahvistaa sisällön analyttisen tarkastelun ja tulkinnan taitojaan. Oppilas tunnistaa mediasisällöistä erilaisia kertojan ääniä ja kerrontarakenteita, luonnehtii genreä tai pohtii teemaa.

osaa luonnehtia, millaista kohderyhmää mediasisältö tavoittelee ja mikä on sisällön tekijän tarkoitus. Oppilas huomioi julkaisuyhteyden.

syventää mediasisältöjen analyttisen tarkastelun ja tulkinnan taitojaan.

Median vaikutusten ymmärtäminen

Vuosiluokilla 7-9 oppilas...

osaa pohtia erilaisten mediasisältöjen ja ajankohtaisten mediakulttuurin ilmiöiden vaikutuksia yksilöiden ja ryhmien ajatteluun ja toimintaan. Oppilas osaa antaa jonkin esimerkin.

ymmärtää, että media vaikuttaa yhteiskunnassa kulttuuriin ja arvoihin välittämällä mielikuvia, stereotyyppioita ja ihanteita. Oppilas osaa antaa jonkin esimerkin.

tiedostaa sosiaalisen median luonteen vaikuttamisen kanavana ja tietää sen vaikuttamisen keinoja.

tutkii jonkin ilmiön tai kohderyhmän esittämistä valitsemissaan mediasisällöissä ja tekee perusteltuja tulkintoja havainnoistaan.

ymmärtää eri medioiden ansaintalogiikkaa ja sen vaikutusta sisältöön. Oppilas tunnistaa kaupallisen ja julkisen mediatoimialan ja sosiaalisen median eron tässä katsannossa.

tietää, mitä tarkoittavat sponsorointi ja tuotesijoittelu mediasisällöissä, ja tunnistaa kaupallisen yhteistyön maininnat verkkosisällöissä.

ymmärtää algoritmien vaikutuksia digitaalisten mediasisältöjen, kuten mainosten, sosiaalisen median julkaisujen, uutisten ja suoratoistopalvelun sisältöjen, valikoitumisessa.

havainnoi ja arvioi medioiden toimintaa yhteiskunnassa seuraamalla ajankohtaisia ilmiöitä ja niiden käsittelyä medioissa. Oppilas esittää niihin liittyviä perusteltuja havaintoja.

tarkastelee ohjattuna mediasisältöjä ihmisoikeuksien, kuten mielipiteen- ja sananvapauden, näkökulmasta ja arvioi esimerkin avulla niiden toteutumista. Oppilas arvioi median etiikkaa valikoidun esimerkin kautta.

seuraa ajankohtaisia kansainvälisiä tapahtumia ja ilmiöitä sekä medioiden toimintaa niissä.

on tutustunut journalistin ohjeisiin ja osaa kertoa, miksi ne on laadittu.

Media tietolähteenä

Vuosiluokilla 7-9 oppilas...

osaa etsiä tietoa eri medialähteistä ja tarkastella tiedonhankintatapojaan kriittisesti.

ymmärtää algoritmien toiminnan tiedonhaussa ja tiedon välittymisessä mediassa ja osaa antaa siihen liittyviä esimerkkejä.

arvottaa erilaisia mediasisältöjä tietolähteinä ja pohtii perustellen niiden käyttökelpoisuutta ja luotettavuutta.

osaa arvioida mediasisällön välittämän tiedon luotettavuutta tarkistamalla esimerkiksi tekijän ja julkaisuyhteyden, käyttämällä käänteistä kuvahakua sekä vertailemalla tietoa muihin lähteisiin ja perustietoihinsa.

ymmärtää, että välittyvä tieto voi olla ristiriitaista ja että asioihin voi olla monenlaisia näkökulmia. Oppilas tiedostaa kriittisen arvioinnin tarpeen.

osaa kuvailla joitakin vilpilliseen tietoon liittyviä turvallisuusnäkökulmia, kuten harhaanjohtavan tiedon vaikutuksia terveyskäyttäytymiseen tai näkemysten polarisoitumiseen yhteiskunnassa.

laajentaa kokemustaan tietoa välittävistä mediasisällöistä ja tutustuu esimerkiksi dokumenttiin, artikkeliin tai sosiaalisen median tietoa välittäviin sisältöihin.

tuntee journalististen sisältöjen toimitusprosessin peruseriaatteen ja hahmottaa sosiaalisen median sisältöjen eroavia tuottamisen tapoja. Oppilas ymmärtää sisältöjen erilaista luonnetta tietolähteinä ja suhtautuu kriittisesti sosiaalisesti levittyvään tietoon.

Minä median käyttäjänä

Vuosiluokilla 7-9 oppilas...

osaa kuvailla ja perustella omia mediankäyttötottumuksiaan ja rooliaan median käyttäjänä ja kuluttajana.

tiedostaa, miten haluaa käyttää mediaa ja edistää käyttötottumuksiaan.

ymmärtää monipuolisen mediankäytön myönteisiä merkityksiä ja tutustuu joihinkin itselleen uusiin mediasisältöihin.

jäsentää omaa median kuluttamistaan osana mediakulttuuria ja sen ilmiöitä.

kunnioittaa yksilöllisiä ja erilaisia mediankäyttötapoja.

